

- Републичка управа цивилне заштите - фонд 02, која су обезбијеђена по члану 85. став 2. тачка 1. Закона о заштити од пожара. Након довођења хеликоптера у пловидбено стање, Републичка управа ће исти у складу са Одлуком Владе Републике Српске предати Хеликоптерском сервису Републике Српске, који ће га укњижити у своје власништво као основно средство. Наведени хеликоптер ће се користити првенствено за гашење пожара и спасавање људи, као и материјалних добара.

Носилац: Републичка управа цивилне заштите Републике Српске.

Сарађује: Хеликоптерски сервис Републике Српске.

Рок: 31. децембар 2024. године.

Извор финансирања: намјенска средства из члана 85. став (2) тачка 1) Закона о заштити од пожара.

2. Израдити нове, односно ажурирати постојеће планове заштите од пожара у складу са одредбама чл. 14. и 15. Закона о заштити од пожара.

Носиоци: град/општина, привредна друштва и друга правна лица.

Сарађују: Ватрогасни савез Републике Српске, Министарство унутрашњих послова Републике Српске.

Рок: трајни задатак.

Извор финансирања: буџет града/општине и привредног друштва и другог правног лица, у складу са могућностима.

3. Формирати територијалне и добровољне ватрогасно-спасилачке јединице у складу са одредбама члана 53. став (1) Закона о заштити од пожара.

Напомена: Субјекти који до сада нису формирали ватрогасно-спасилачке јединице или сматрају да нису у могућности да их формирају треба да поступе у складу са чланом 43, а у вези са чланом 45. ст. (1) и (2) Закона о заштити од пожара. Као добар примјер организације ватрогасно-спасилачке јединице може се навести Територијална ватрогасно-спасилачка јединица Града Источног Сарајева, која са својим одјељењима покрива општине које су у саставу града, а организована је као једна јединица.

Носилац: град/општина.

Сарађују: Ватрогасни савез Републике Српске, Републичка управа цивилне заштите Републике Српске, Министарство унутрашњих послова Републике Српске.

Рок: 31. децембар 2024. године.

Извор финансирања: буџет града/општине, у складу са могућностима.

4. Побољшати старосну структуру ватрогасаца-спасилаца, вршити пријем и распоређивање ватрогасаца-спасилаца у складу са Законом о заштити од пожара.

Носиоци: град/општина, привредно друштво и друго правно лице.

Сарађују: Ватрогасни савез Републике Српске, Министарство унутрашњих послова Републике Српске.

Рок: трајни задатак.

Извор финансирања: буџет града/општине и привредног друштва и другог правног лица, у складу са могућностима.

5. Успоставити услове за боравак, дежурство, рад и обуку ватрогасаца-спасилаца, као и услове за смјештај ватрогасно-спасилачких средстава и опреме у складу са Законом о заштити од пожара.

Носиоци: град/општина, привредно друштво и друго правно лице.

Сарађују: Ватрогасни савез Републике Српске, Министарство унутрашњих послова Републике Српске.

Рок: трајни задатак.

Извор финансирања: намјенска средства из члана 85. став (2) тачка 2) Закона о заштити од пожара, буџет града/општине и привредног друштва и другог правног лица.

6. Обезбиједити радно-правни статус ватрогасаца-спасилаца у складу са Законом о заштити од пожара и Законом о раду.

Носиоци: град/општина, привредно друштво и друго правно лице.

Сарађују: Ватрогасни савез Републике Српске, Министарство унутрашњих послова Републике Српске.

Рок: трајни задатак.

Извор финансирања: буџет града/општине и привредног друштва и другог правног лица, у складу са могућностима.

7. Развијати свијест и противпожарну културу грађана, посебно дјете.

Носиоци: Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Министарство просвјете и културе, Ватрогасни савез Републике Српске, Републичка управа цивилне заштите Републике Српске, град/општина.

Сарађују: ватрогасно-спасилачке јединице.

Рок: трајни задатак.

Извор финансирања: буџетска средства, средства обезбијеђена кроз донације.

8. Опремена ватрогасно-спасилачких јединица вршити у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити од пожара.

Приједлог: Приоритети набавке у наредних 3 до 5 година требало би да буду сљедећи, у складу са ажурираним плановима заштите од пожара:

- обезбиједити адекватну личну заштитну опрему за ватрогасно-спасилачке јединице које је не посједују,

- обезбиједити ватрогасно-спасилачка возила и друга материјално-техничка средства и опрему за ватрогасно-спасилачке јединице које испуњавају законом прописане услове, посебно за јединице из неразвијених и изразито неразвијених јединица локалне самоуправе, те на тај начин побољшати старосну структуру и оперативну функционалност ватрогасно-спасилачких возила,

- обезбиједити да свака ватрогасно-спасилачка јединица има одговарајућа средства везе,

- обезбиједити да ватрогасно-спасилачке јединице посједују опрему за спасавање угрожених лица са високих објеката у складу са потребама и плановима заштите од пожара,

- планирати и спровести различите видове обука за ватрогасно-спасилачке јединице како би исте биле оспособљене за извршавање прописаних послова и спасилачких задатака,

- путем набавке спасилачких средстава и опреме обезбиједити услове ватрогасцима-спасиоцима за извођење спасилачких акција у случају различитих врста опасности, на неприступачном и минираном терену, нпр. пуњачи врећа са пијеском, а у складу са плановима заштите од пожара и проценом угрожености јединице локалне самоуправе.

Носиоци: Републичка управа цивилне заштите, Ватрогасни савез Републике Српске, град/општина.

Сарађује: Министарство унутрашњих послова Републике Српске.

Рок: три до пет година.

Извори финансирања: средства прикупљена по основу члана 85. Закона о заштити од пожара, донације и друга доступна средства.

Овај програм ће се објавити у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-119/24
29. марта 2024. године
Бањалука

Предсједник
Владе,
Радован Вишковић, с.р.

1116

На основу члана 31. став 1. Закона о заштити здравља биља у Републици Српској ("Службени гласник Републи-

ке Српске”, број 25/09) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 и 90/23), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и

ПРОГРАМ

ПОСЕБНОГ НАДЗОРА НАД ПРИСУСТВОМ БОРОВЕ НЕМАТОДЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПској У 2024. ГОДИНИ

Члан 1.

Овим програмом утврђују се мјере, рокови, начин спровођења мјера, подручје дјеловања, субјекти који их спроводе, извори и начин обезбјеђивања и коришћења средстава, као и начин контроле спровођења мјера посебног надзора над присуством борове нематоде у Републици Српској у 2024. години.

Члан 2.

Циљ овог програма је утврђивање присуства, односно одсуства борове нематоде *Bursaphelenchus xylophilus* и инсеката вектора из рода *Monochamus* на мјестима производње садног материјала, природним састојинама и јавним површинама.

Члан 3.

(1) Посебан надзор ради утврђивања присуства борове нематоде спроводи се на цијелој територији Републике Српске.

(2) Посебан надзор и мјере надзора на мјестима промета сјемена и садног материјала спроводи Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат).

(3) Овлашћене институције које имају овлашћење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство) за спровођење послова од јавног интереса у области дијагностике штетних организма и заштите здравља биља за штетни организам из члана 2. овог правилника спроводе посебан надзор у регистрованим расадницима и производним засадима.

(4) Овлашћена институција припрема информационе летке са стручним сајетима о начинима спречавања ширења и могућим мјерама контроле патогена и вектора.

(5) Програм посебног надзора подразумијева мониторинг који се спроводи над присуством штетних организама (у даљем тексту: мониторинг).

Члан 4.

Најважније биљке домаћини борове нематоде су борови, тј. род *Pinus*, али и врсте родова *Abies*, *Chamaecyparis*, *Cedrus*, *Larix*, *Picea* и *Pseudotsuga*.

Члан 5.

Одабир локација за спровођење овог програма врши се на основу биологије штетног организма, климатских услова за његов развој, географске дистрибуције и величине површина на којима су заступљене биљне врсте биљака домаћина.

Члан 6.

Подручја рада су регистровани расадници биљака домаћина, производни засади биљака домаћина, као и мјеста унутрашњег промета.

Члан 7.

(1) Узимање службених узорак биљног материјала за лабораторијско тестирање борове нематоде врши се током цијеле године, а праћење вектора и узимање узорак током лjeta када је вектор активан.

(2) Узорковање у расадницима врши се током вегетације.

(3) Узимање службених узорак врше овлашћене институције.

(4) Опис мјеста узимања узорак и GPS позиција, као и остали подаци, наводе се електронским путем у Записнику информационог система Етфарм, односно подинформационог система Фито-Гис (у даљем тексту: Фито-Гис).

Члан 8.

Прописани ток прегледа и начин узорковања за лабораторијске анализе наведени су у Прилогу 1. овог програма, који чини његов саставни дио.

Члан 9.

Преглед дистрибуције броја узорак за лабораторијско испитивање присуства вектора и нематоде из шумских састојина, регистрованих расадника и јавних површина, које врше овлашћене институције, приказан је у Табели 1. из Прилога 2. овог програма, који чини његов саставни дио, а детаљан приказ броја узорак биће дефинисан уговором о условима за реализацију и коришћење средстава за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 10.

(1) Лабораторијска испитивања узорак врше се у складу са међународно признатим и валидним дијагностичким методама.

(2) Лабораторијски извјештаји, осим резултата анализа, садрже методе по којима је вршена детекција.

Члан 11.

(1) Свака локација узорковања уноси се у Фито-Гис апликацију.

(2) Према резултатима спровођења овог програма и извјештаја из лабораторија омогућава се потпун преглед локација узорковања, те локација са негативним и позитивним узорцима унутар Фито-Гиса.

Члан 12.

(1) Рок за узимање узорак из састојина, регистрованих расадника и осталих ризичних површина, те достављање узорак овлашћеној лабораторији ради лабораторијских анализа је 1. децембар 2024. године.

(2) Резултати овог програма воде се и достављају Министарству електронским путем, користећи Фито-Гис, до 10. децембра 2024. године.

(3) Овлашћене институције одмах извјештавају Министарство о посебним догађајима током спровођења овог програма, а посебно о свим случајевима откривања штетних организама који су предмет посебног надзора.

(4) У случају откривања штетних организама који су предмет посебног надзора, овлашћене институције одмах обавјештавају Министарство и Инспекторат, који предузима неопходне фитосанитарне мјере с циљем спречавања ширења и сузбијања штетног организма, а у складу са прописима из ове области, те о том обавјештава Министарство.

Члан 13.

Спровођење овог програма финансира се из буџета Републике Српске на основу Правилника о условима и начину остваривања новчаних подстицаја за развој пољопривреде и села у 2024. години – право на подстицајна средства за финансирање програма из области заштите здравља биља.

Члан 14.

Ступањем на снагу овог програма престаје да важи Програм посебног надзора над присуством борове нематоде (“Службени гласник Републике Српске”, број 66/23).

Члан 15.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 12.03.3-330-1104/24
4. априла 2024. године
Бањалука

Министар,
Др Саво Минић, с.р.

ПРИЛОГ 1.

ТОК ПРЕГЛЕДА И НАЧИН УЗОРКОВАЊА

А) Метода узорковања, детекције и идентификације борове нематодe

1. Узорковање

Узорковање биљног материјала на присуство борове нематодe врши се у складу са протоколом EPPO PM 9/1 (6) *Bursaphelenchus xylophilus* and its vectors: procedures for official control. Узимање узорака биљака домаћина врши се са симптоматских (*Pinus silvestris* и *P. nigra*) и асимптоматских биљака. Узорковање се врши аку бушилицом са борером за бушење дрвета. Приликом узорковања користи се најмања брзина рада бушилице да висока температура не би убила нематодe и онемогућиле екстракцију из биљног ткива. Један узорак представља 5 g пиљевине. Након достављања у лабораторију, узорци се инкубирају најмање двије седмице на 25 °C. За лабораторијске анализе узимају се и биљни узорци са мјеста прераде дрвета, гдје постоји успостављен систем слединости поријекла материјала. Узимају се узорци са материјала који показује симптоме одумирања усљед болести или штеточина због атрактивности за вектора. Одабир локалитета за узорковање се врши на мјестима гдје се може очекивати већа вјероватноћа интродукција, поред најзначајнијих путних праваца, гдје постоје привредни субјекти који послују са земљама за које је познато да је нематода присутна.

2. Екстракција нематода

Екстракција нематода врши се по протоколу EPPO PM 7/4 (3) *Bursaphelenchus xylophilus*.

3. Идентификација нематода

Идентификација нематода врши се по протоколу EPPO PM 7/4 (3) *Bursaphelenchus xylophilus*.

Б) Метода узорковања, детекције и идентификације вектора борове нематодe

1. Узорковање вектора

Вектори борове нематодe су инсекти из рода *Monochamus*. Узорковање се врши постављањем клопки са комбинацијом феромона и кариомона. Клопке се постављају на мјестима гдје се може очекивати већа вјероватноћа интродукције нематода. Клопке се постављају на биљке домаћине у крошњу и обилазе једном седмично. Поступак се спроводи у складу са процедуром EPPO PM 9/1 (6) *Bursaphelenchus xylophilus* and its vectors: procedures for official control.

2. Идентификација вектора

Као вектори борове нематодe *Bursaphelenchus xylophilus* најчешће служе врсте из рода *Monochamus*. Најприсутније врсте из овог рода на нашем простору су: *Monochamus galloprovincialis* Ol., *Monochamus sartor* F. и *Monochamus sutor* L. Ово су веома опасне штеточине које су склоне ступању у градације. Идентификација ових врста може се извршити на основу:

1. симптома присуства на нападнутим стаблима (карактеристичних појединачних зареза које начини женка при полагању јаја), ходника који настају испод коре, као последица штетне активности њихових ларви, излазних отвора кружног пресјека,
2. величине и облика положених јаја, величине и изгледа њихових ларви и лутки,
3. морфолошких карактеристика и димензија одраслих облика (имага).

ПРИЛОГ 2.

Табела 1. Преглед дистрибуције броја узорака за лабораторијско тестирање на присуство борове нематодe

Регија	Узорци за праћење вектора	Узорци из састојина	Узорци из расадника	Јавне површине
Требње	4	3		
Источно Сарајево	4	3		
Добој	4	3	1	1
Бања Лука	8	6		1
Укупно:	20	15	1	2

1117

На основу члана 50. ст. 2. и 3. Закона о храни ("Службени гласник Републике Српске", број 19/17) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 и 90/23), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде д о н о с и

ПРОГРАМ

МОНИТОРИНГА ОСТАКА СРЕДСТАВА ЗА ЗАШТИТУ БИЉА ЗА 2024. ГОДИНУ

Члан 1.

Овим програмом прописује се начин спровођења мониторинга остатака средстава за заштиту биља у храни биљног поријекла, услови и начин узимања и чувања узорака.

Члан 2.

Мониторинг остатака средстава за заштиту биља у храни биљног поријекла (у даљем тексту: мониторинг остатака) спроводи се с циљем:

- 1) заштите здравља потрошача,
- 2) утврђивања да ли се пољопривредни произвођачи у Републици Српској придржавају добре пољопривредне праксе,
- 3) смањења ризика изложености потрошача од неисправне хране биљног поријекла,
- 4) искључивања из промета хране биљног поријекла која не испуњава услове максимално прописаних количина остатака средстава за заштиту биља.

Члан 3.

(1) Узимање узорака хране биљног поријекла ради вршења мониторинг остатака врши надлежни инспектор Републичке управе за инспекцијске послове у складу са прописима о храни и прописом о начину узимања узорака.

(2) За лако кварљиву храну (воће и поврће) надлежни инспектор узима један узорак који доставља службеној лабораторији.

(3) Службена лабораторија од достављеног узорка прави дупликат узорка за потребе суперанализе, који се означава и печати у посебним врећицама и чува најмање 15 дана од дана достављеног извјештаја лабораторијске анализе.